

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 67104-01-20
בפני כב' השופטים ר' פרידמן-פלדמן,
מ' בר-עם, ע' שחם

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)

רחוב מנחם בגין 154, תל אביב 6492107

טלפון: 073-3924600 פקס: 03-5163093

להלן: "המאשימה"

- נ ג ד -

1. בנימין נתניהו

באמצעות ב"כ עו"ד עמית חדד ואח'

מרחוב ויצמן 2 (בית אמות), תל אביב, 6423902

טלפון: 03-5333313; פקס: 03-5333314

2. שאול אלוביץ'

3. איריס אלוביץ'

שניהם באמצעות ב"כ עו"ד ז'ק חן ואח'

מרחוב ויצמן 2 (בית אמות), תל אביב, 6423902

טלפון: 03-6932077; פקס: 03-6932082

4. ארנון מוזס

באמצעות ב"כ עוה"ד שרון קליינמן ואח'

מרחוב תובל 40 (מגדל ספיר), רמת גן, 5252247

טלפון: 03-6120011; פקס: 03-6121100

להלן: "הנאשמים"

תגובה מטעם המאשימה לבקשה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי,

התשמ"ב-1982 בעניין תיקון רשימת חומרי החקירה

בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד מיום 30.12.2025 ומיום 1.1.2026, מתכבדת המאשימה להשיב לבקשת הנאשמים לתקן את רשימת חומרי החקירה ולבקשותיהם המשלימות בעניין זה. המאשימה סבורה כי דין הבקשה, על כל חלקיה, להידחות.

כפי שיובהר, רשימת החומר במקרה הנוכחי אינה כוללת רק חומר שהמאשימה החליטה שהוא חומר חקירה, כפי שנטען, אלא גם סוגי מסמכים נוספים, למשל, כאלה שסווגו כבלתי רלוונטיים או פנימיים. די בעיון ברשימה כדי להיווכח בכך.

מעבר לכך, הדוגמאות שהובאו כדי לתמוך בטענה הרחבה בדבר פגמים שנפלו ברשימת החומר אינן תומכות כלל בטענת הנאשמים. כך, חלק מן הדוגמאות מתייחסות למסמכים שכלל לא נאספו או נרשמו על-ידי היחידה החוקרת. דוגמאות אחרות מתייחסות לניירות עבודה פנימיים של היחידות החוקרות הכוללים ניתוח ועיבוד של חומר הגלם – להבדיל מחומר הגלם עצמו. ניירות עבודה אלה כלל לא הועברו למאשימה ולא היו אמורים, מלכתחילה, לעבור אליה או להיכלל ברשימת החומר. דוגמאות אחרות המובאות בבקשה מתייחסות למסמכים שנכללו זה מכבר ברשימת החומר. בשורה התחתונה, הדוגמאות שעליהן נסמכת הבקשה אינן מבססות את טענת הנאשמים בדבר פגמים נרחבים שנפלו ברשימת החומר וממילא, אין בהן כדי לבסס צורך או כדי להצדיק תיקון כולל של רשימת החומר בשלב זה של המשפט, כפי שמבקשים הנאשמים לעשות.

הלכה למעשה, הבקשה שבכותרת אינה בקשה לתיקון רשימת החומר, אלא בקשה שתכליתה היא להרחיב את גבולות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב–1982 (להלן: חסד"פ) מעבר לגבולות שהותוו לו בדין ובפסיקה ואשר החריגו בבירור ניירות עבודה ותרשומות פנימיות של היחידה החוקרת מגדרי גבולותיו של חומר החקירה. מגמה זו עולה בבירור מהבקשה המשלימה שהגישו הנאשמים, ובה הם מבקשים לקבל לידיהם רשימה – ובהמשך חומרים – שיאפשרו להם לדעת "אילו מסמכים הופקו על ידי המשטרה במהלך החקירה ולא גולו לה מעולם; אילו נתונים עמדו בפני החוקרים בעת ביצוע החקירות השונות; מי היו עורכי המסמכים ומי קיבל מסמכים אלה לידיעתו; ובאיזה מועדים ידעה היחידה החוקרת על אודות נתונים וממצאים כאלה ואחרים" (סעיף 22 לבקשה המשלימה).

הנאשמים מבקשים, אם כן, לא רק להיכנס לתוך קרביה של היחידה החוקרת, אלא לתוך מוחם ונבכי נפשם של החוקרים. הם מבקשים לדעת מה ידע ומה חשב כל חוקר בזמן אמת, עם מי שוחח, למי העביר מידע, מה היה ידוע לו בכל שלב של החקירה, ומי ערך כל מסמך, פנימי ככל שיהיה ואף אם אין בו כל חומר חקירה גולמי אלא רק מחשבות או תובנות כלליות של החוקר. **לנאשמים אין זכות קנויה לקבל לידיהם את כל המידע הזה, שחוסה בבירור, תחת חריג התרשומת הפנימית שעוגן בפסיקה.** קבלת עמדתם בעניין זה תגביל כל יכולת לנהל דיון, שיח וסיעור מוחות ביחידות החוקרות, ויהיה לה, בהכרח, אפקט מצנן, שיכביד על ניהול החקירה ויגביל אותה, בניגוד לקביעות ברורות ומבוססות של ההלכה הפסוקה.

בפתח תגובתה תתייחס המאשימה לטענות כלליות שהועלו ביחס לרשימת החומר. לאחר מכן תתייחס לכל אחת מן הדוגמאות עליהן מבוססת הבקשה, ותבהיר מדוע כשלעצמה אין בה ממש; ומדוע הדוגמאות בכללותן אינן מבססות את טענתם הרחבה יותר של הנאשמים ביחס לפגמים שנפלו ברשימת החומר. בסיכומי של דבר, תבקש המאשימה לדחות את הבקשה, על כל חלקיה.

רשימת החומר נערכה כדין ובהתאם להצהרות שנמסרו על-ידי היחידות החוקרות

1. טענת הנאשמים לפיה רשימת החומר שהועברה אליהם "מכילה רק את החומר שלשיטת המאשימה הוא חומר חקירה" (סעיף 3 לבקשה) – אינה נכונה. רשימת החומר שהועברה לנאשמים כוללת בתוכה לא רק מסמכים שסווגו כחומר חקירה, אלא גם, למשל, חומרים שנאספו על-ידי היחידה החוקרת וסווגו כ"בלתי רלוונטיים"; ומסמכים שסווגו כפנימיים. עיון ברשימה – אותה תצרף המאשימה לעיון בית המשפט בעותק דיגיטלי ככל שיהיה בכך צורך – ממחיש זאת באופן ברור.

2. לא רק זו אלא אף זו: טענת הנאשמים בעניין זה עומדת בסתירה חזיתית לטענות שהועלו מטעמם בבקשות שהגישו לפי סעיף 74 לחסד"פ בראשיתו של ההליך. בבקשות נרחבות ומקיפות אלה ביקשו הנאשמים לקבל לעיונם מסמכים רבים שהופיעו ברשימת החומר, אך לא סווגו כחומרי חקירה. כך, למשל, טען נאשם 1 כי "חלק מן המסמכים שסווגו כ'פנימיים' כלל אינם עונים להגדרה של תרשומות פנימיות בהתאם לקווים המנחים שגובשו בפסיקת בית המשפט" (סעיף 21 לבקשת 74 של נאשם 1 מיום 13.9.2020). נאשם 1 גם צירף לבקשה שהגיש נספח שכלל לטענתו פירוט של "מסמכים שסווגו כמסמכים פנימיים שלא היה מקום לסווגם ככאלה..." (סעיף 25 לבקשת נאשם 1 מיום 13.9.2020). נאשמים 2-3 תקפו גם הם את סיווגם של מסמכים שונים שנכללו ברשימת החומר, אך לא סווגו כ"חומר חקירה" (מבלי למצות ראו, למשל, סעיף 43 לבקשת נאשמים 2-3 לפי סעיף 74 לחסד"פ מיום 13.9.2020, שעסק בבקשת מסמכים שסווגו כפנימיים).

3. כיצד יכולים, אם כן, הנאשמים לטעון כעת כי רשימת החומר כוללת רק מסמכים שהמאשימה החליטה שהם חומר חקירה?

4. כפי שהבהירה המאשימה בתגובתה לבקשות הנאשמים לפי סעיף 74 לחסד"פ בראשיתו של ההליך זה, היחידות החוקרות בתיק מסרו לה הצהרות על כך שמלוא החומר שנאסף במהלך החקירה הועבר אליה, למעט החומר החוסה תחת תעודת חיסיון. למיטב ידיעתה של המאשימה, "רשימת כל החומר" אכן עונה על דרישות החוק וכמו בכל תיק נסמכה המאשימה בעניין זה על היחידות החוקרות, כמו גם על בדיקתה את החומרים שהועברו לידה. נוסף על כך, מקום בו התברר כי קיים פער מסוים ונקודתי בנוגע לרשימת כל החומר, הרי שהמאשימה הביאה את הדברים לידיעת ההגנה (וראו בהקשר זה סעיפים 138-140 לתגובת המאשימה לבקשות 74 מיום 21.10.2020).

5. לאחר שאמרנו דברים כלליים אלה, נפנה לבחון באופן פרטני את הדוגמאות שהובאו בתמיכה לטענה בדבר פגמים שנפלו ברשימת החומר.

דו"ח סיכום החקירה

6. בקשות לגילוי ועיון לפי סעיף 74 לחסד"פ מוגשות, באופן רגיל, בתחילת המשפט, לאחר הגשת כתב האישום ולפני שמיעת הראיות בתיק. ואכן בענייננו, הגישו הנאשמים בקשות נרחבות ומפורטות ביותר לפי סעיף 74 לחסד"פ, ובהמשך גם במסגרת הליכים נוספים שהתקיימו לפי סעיף זה. לטענת הנאשמים, בקשתם מוגשת כעת נוכח כך "שהתחוור להם בתקופה האחרונה" כי קיימים במשרדי המשטרה או הפרקליטות מסמכים שונים שלא הועברו לעיונם. לטענתם בסעיף זה, נודע להם על קיומו של דו"ח סיכום חקירה מתוך עדותו של צחי חבקין.

7. דין טענה זו להידחות. לנאשמים ולבאי-כוחם – המיומנים והמנוסים בייצוג בהליכים פליליים – מוכרת היטב הפרקטיקה של כתיבת דו"ח סיכום חקירה בתיקים טרם העברתם מהמשטרה לפרקליטות. פרקטיקה זו נדונה בפסיקה עשרות, אם לא מאות, פעמים במסגרת בקשות והליכים לפי סעיף 74 לחסד"פ. ספציפית בתיק 4000 התפרסמה הודעה רשמית של משטרת ישראל על אודות סיום החקירה בתיק ועל מסקנותיה והמלצותיה של המשטרה מסיכום התיק.

8. יתרה מזו – קיומו של דו"ח סיכום חקירה לא עלה לראשונה, כפי שנטען, במסגרת עדותו של צחי חבקין, אלא בעדויות של עדים קודמים שהעידו במסגרת פרשת התביעה לפני שנים. כך, למשל, החוקר יואב תלם התייחס בעדותו לקיומו של דו"ח סיכום חקירה, **במענה לשאלותיו של ב"כ נאשם 1** (ראו עדות יואב תלם, עמ' 23,770-23,771 לפרוטוקול מיום 25.1.2023); וגם החוקר יריב עמיעד נשאל על הדו"ח במסגרת חקירתו הנגדית על-ידי ב"כ נאשם 1 (ראו עמ' 24,909 לפרוטוקול מיום 13.2.2023).

9. הנאשמים, שניהלו הליכים נרחבים ביותר לפי סעיף 74 לחסד"פ, ידעו על קיומו של דו"ח סיכום החקירה עוד טרם החל ההליך, ובוודאי שידעו עליו לאחר שנשמעו עדויות החוקרים **ולאחר שהם עצמם חקרו את החוקרים בחקירות נגדיות על אודות דו"ח סיכום החקירה**. למרות זאת, הם לא העלו טענות בעניין אי הכללתו של דו"ח סיכום החקירה ברשימת החומר במסגרת הבקשות שהגישו, ומטעמיהם, הם בוחרים לעשות זאת רק עתה.

10. לגופו של עניין, ברור כי אי-הכללתו של דו"ח סיכום החקירה ברשימת החומר לא הסבה כל נזק להגנת הנאשמים, כפי שנטען. פסיקת בית המשפט העליון קבעה מפורשות כי נוכח העובדה שדו"ח סיכום חקירה הוא עיבוד וניתוח של חומר ראיות גולמי שכבר נמסר לנאשמים, יש לסווג אותו כתרשומת פנימית שאינה חומר חקירה ואינה כפופה לחובת העיון והגילוי. כך נקבע בהקשר זה בבש"פ 7008/97 **מדינת ישראל נ' הורוביץ**, פ"ד נא(5) 224, 230 (1997):

"סומך אני את שתי ידיי על החלק העקרוני שבהחלטת בית-משפט קמא, ועל מסקנתו כי המסמך אינו מהווה 'חומר חקירה', כמובנו בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, **וכי מדובר בתרשומת פנימית בלבד שאינה כפופה לחובת הגילוי**. כשמאחורי עמדה זו עומד הרציונל הכללי בעניין דוחות פנימיים של רשויות המדינה, ולפיו 'אינטרס הציבור הוא כי עובדי ציבור יוכלו להביע את דעותיהם ומסקנותיהם בלי לחשוש כי הדברים יגיעו לידי גורמים חוץ-מערכתיים' [...] **מסקנתו האמורה של בית-משפט קמא עולה בקנה אחד עם הילכותיו של בית-המשפט העליון בעניין זה** [...] המסמך כשלעצמו אינו בגדר ראיה, אין הוא בעל משמעות למשפט, אין בו כל מידע רלוונטי מעבר למידע שבחומר החקירה, ואין בו כדי לתרום תרומה לגילוי האמת. כאמור מדובר במסמך שהינו בבחינת עיבוד וניתוח של חומר הראיות שנאסף על-ידי החוקר שערך אותו. לפיכך אינו מגיע אף לגדרן של ראיות השייכות באופן הגיוני לפריפריה של **האישום**" (ההדגשות הוספו). כן ראו בש"פ 10787/06 **אבו-שחאדה נ' מדינת ישראל**, פס' 7-8 (נבו 17.1.2007). להלן: עניין **אבו-שחאדה**; בש"פ 4285/97 **אופנהיים נ' מדינת ישראל**, פס' 4 (נבו 10.9.1997) ובש"פ 4357/05 **אבו חטאב נ' מדינת ישראל**, פס' 4 (נבו 1.7.2005). כן ראו: יצחק עמית **חסינות ואינטרסים מוגנים, הליכי גילוי ועיון במשפט האזרחי והפלילי** 789 (2021); להלן: **עמית – חסינות**).

11. בהינתן סיווג מובהק זה – שבעטיו ברור כי דו"ח סיכום החקירה לא יימסר לידי הנאשמים – גם אין כל היגיון או תועלת בהכללתו ברשימת כל החומר. תכלית רשימת כל החומר היא לאפשר לסנגור לאתגר את שיקול הדעת של רשויות התביעה בדבר חומר החקירה ולאחר ראיות שיכולות לסייע לטענות ההגנה. אולם, כאשר מדובר במסמך הערכה המנתח חומר קיים, אין כל צורך בהכללתו ברשימה, שכן מסמך כזה בהגדרה אינו יכול להיות חומר חקירה; ולאופן בו גורם משטרתי העריך חומרים, בין אם מדובר בראיות ובין אם בחומרי מודיעין, אין שום רלוונטיות למשפט. המסקנה המתבקשת מכל האמור היא כי הבקשה לתקן כעת את רשימת החומר ולכלול בה את דו"ח סיכום החקירה היא בקשה מאוחרת, שלגופה אין בה ממש ואין בה כדי להועיל להגנת הנאשמים.

פרוטוקולים מלשכת היועץ המשפטי לממשלה

12. אשר למסמכים הקשורים בפרוטוקולים של דיונים שהתקיימו בלשכת היועץ המשפטי לממשלה המבוקשים בסעיף 5(ה) לבקשה, יובהר כי ניסוח הבקשה אינו ברור, וקשה להבין מהכתוב אילו מסמכים סברו הנאשמים שהיה על המאשימה לכלול ברשימת חומרי החקירה. נראה כי הנאשמים טוענים כי כל הפרוטוקולים שנערכו בלשכת היועץ המשפטי לממשלה וכן מסמכים נוספים – עלומים – צריכים היו להיכלל ברשימת כל החומר, וזאת עוד בטרם בית המשפט הנכבד ייתן החלטה בכל הנוגע לבקשת ההגנה לגילוי מסמכים שכאלה.

13. גם בעניין זה בקשת ההגנה נטולת בסיס משפטי. ישיבות ביחס לתיקים נחקרים מתקיימות ביחידות חקירה וברשויות התביעה באופן תדיר בכל תיק פלילי בישראל. מעולם לא נכללו פרוטוקולים של ישיבות אלה ברשימת החומר, שכן פרוטוקולים אלה אינם חומר שנאסף על-ידי יחידה חוקרת, ולכן כלל אינם חוסים תחת גדרי סעיף 74 לחסד"פ. עצם קיום הישיבה, מועדה וודאי תוכנה, הם כולם חומר פנימי שלהגנה אין זכות עיון בו, ועל-כן אין כל הצדקה לכלול פרטים אלו ברשימה כלשהי.

14. ההגנה מבקשת גם רשימה של "מסמכים הקשורים לפרוטוקולים". המאשימה מתקשה להבין במה דברים אמורים. אם עוזר היועץ המשפטי לממשלה הכניס ליועץ המשפטי לממשלה פתק לקראת ישיבה עם המשטרה, אזי לשיטת ההגנה צריך לכלול אותו ברשימת כל החומר? נראה כי בקשת ההגנה אינה רק עמומה אלא גם רחבה מאוד, מרחיקת לכת ומפליגה מרחק רב מעבר לגדרי הדין.

15. זאת ועוד – בקשת ההגנה בסעיף זה נסמכת על חומר שנמסר לבית המשפט בעקבות בקשה אחרת שהוגשה מטעמה לפי סעיף 74 לחסד"פ בעניין אישורי היועץ המשפטי לממשלה לפתיחה בחקירה. באותה בקשה, ביקשה ההגנה לקבל חומרים נרחבים מאוד שאינם חומר חקירה כלל ועיקר, ואפילו אינם נכנסים לקטגוריה של "חומר שנרשם או נאסף" על-ידי יחידה חוקרת. בעקבות בקשה של בית המשפט הנכבד לקבל את כלל החומרים הנוגעים לבקשות ההגנה ולצורך קבלת החלטה, העבירה המאשימה לבית המשפט חומרים פנימיים רבים, שאינם, כאמור, חומר חקירה או חומר שנרשם או נאסף על ידי יחידה חוקרת. הבקשה של ההגנה בעניין אישורי היועץ המשפטי לממשלה הייתה רחבה מאד, וכפועל יוצא מכך, הועברו לעיונו של בית המשפט חומרים פנימיים רבים.

16. כעת טוענים הנאשמים כי **עצם מסירתם** של חומרים פנימיים אלה מלמדת שצריך היה לכלול אותם ברשימת כל החומר. דין טענה זו להידחות משום שלא ייתכן שהדין בדבר גבולות החומרים שצריך לכלול ברשימת חומרי החקירה ייקבע בהתאם להיקף בקשות ההגנה. כאמור, פרוטוקולים מלשכת היועץ המשפטי לממשלה אינם חומר חקירה, ואינם חומר שנרשם או נאסף על ידי יחידה חוקרת. ככאלה, לא היה מקום לכלול אותם ברשימת החומר ואי-הכללתם אינה מצביעה על פגם כלשהו ברשימה.

לוח זמנים (גאנט)

17. בסעיף 5(ב) לבקשה טוענים הנאשמים כי רשימת החומר הייתה צריכה לכלול גם ציר זמנים שנערך, לפי הטענה, על-ידי רז"ר חשיפה, חיים ניסים. מדובר, על פי הטענה, בציר זמנים שנערך על יסוד איכונים בתיק – להבדיל מהאיכונים עצמם. לטענת ההגנה **שלא הוכחה**, על גבי הגאנט הופיעה תרשומת של חיים ניסים שהצביעה על בעיה כלשהי באיכונים של פילבר.

18. מסמך זה, כמו רישומים פוטנציאליים אחרים שייתכן שחוקרים אחרים כתבו לעצמם במהלך החקירה, לא הועבר לידי המאשימה על-ידי היחידה החוקרת ולא נכלל ברשימת החומר, ובצדק לא נכלל בה. למרות זאת, בעקבות בקשות של ההגנה, המאשימה פנתה ליחידה החוקרת והעבירה לידי הנאשמים עותק של ציר זמנים שאותר במשרדי היחידה החוקרת, **ובד בבד הבהירה כי המסמך מועבר אך ורק על מנת לייתר מחלוקות, ועל אף שמדובר, באופן מובהק, בתרשומת פנימית ולא בחומר חקירה.**

19. גם בהקשר זה, טענת הנאשמים כאילו צריך היה לכלול את ציר הזמנים ברשימת כל החומר אינה נכונה ואינה מתיישבת עם הגיונה הבסיסי של הפסיקה. כאמור, מן העדויות שנשמעו עד כה עלה, כי ציר הזמנים האמור מבוסס על נתוני איכונים שנאספו בתיק והועברו לנאשמים יחד עם חומר החקירה. נייר עבודה של חוקר הכולל עמדה, מסקנות, הנחות והערכות באשר למצב הראיות בתיק הוא תרשומת פנימית מובהקת שהוחרגה מחובת הגילוי ומזכות העיון. בהקשר זה נקבע בבש"פ 1378/20 **זגורי נ' מדינת ישראל** (נבו 7.4.2020):

"סעיף 74 לחסד"פ מחייבנו להבחין בין פעולות 'חקירה' לבין ה'חומר' העובדתי שהחוקרים מצליחים ואינם מצליחים להשיג או להפיק באמצעותן. הווה אומר: 'חומר חקירה' כולל בתוכו כל פיסת מידע שהובאה לידיעתה של הרשות החוקרת ונבדקה על ידיה, וכן כל תוצר של עבודת החוקרים, אולם הוא איננו כולל בתוכו תרשומות פנימיות, תיעוד טכני וזכרונות-דברים למיניהם אשר מתווים את כיווני החקירה, מתעדים את פעולותיה ומחלקים משימות בין החוקרים השונים מבלי לציין את דבר קיומם של ממצאים עובדתיים כאלה או אחרים, או את העדרם, בעקבות הפעולות שנעשו. תרשומות פנימיות ומסמכים אחרים שאינם מתעדים ואינם מייצרים שום חומר עובדתי אינם נושאים על גבם את 'חומר' החקירה..." (שם, בפסקה 9. ההדגשות הוספו. כן ראו בש"פ 2270/06 **אל עילווי נ' מדינת ישראל**, סא(3) 88, 74 (2006); בש"פ 7553/10 **בר אושר נ' מדינת ישראל**, פס' 12-11 (נבו 7.12.2010).

20. החרגתן של התרשומות הפנימיות מגדרי סעיף 74 לחסד"פ נבעה מן הצורך לאפשר שיח פנימי חופשי של רשויות החקירה, ומן הצורך לאפשר להן לערוך, תוך כדי החקירה, תרשומות שיאפשרו חשיבה, ניתוח או עיבוד של החומר. זאת, לצורך לימודו, לצורך גיבוש של קווי חקירה וכיוצא באלה צרכים שהם תולדה של ניהול החקירה והכוונתה. גם על הרציונל הזה עמד בית המשפט העליון לא אחת, למשל, בעניין **אבו-שחאדה**:

"...אין לסווג כחומר חקירה מסמכים פנימיים כגון תיעוד של דיונים והתכתבויות בין המשטרה לפרקליטות בנוגע לחקירה; סיכומים וסיכומי ביניים על מהלך החקירה; התרשמות מחומר הראיות, עיבודו, ניתוחו וכדומה ... החשש הוא כי חשיפת חומר כזה תיפגע מעל המידה הדרושה בסדרי עבודתן של הרשויות הממונות על אכיפת החוק וביכולתן לערוך במהלך עבודתן תרשומות אשר תשרתנה את החקירה ואת ההליך הפלילי המתהווה. בהקשר זה הבחינה הפסיקה בין 'חומרי הגלם' הנאספים על ידי פעולות חקירה שונות כגון עדויות, ראיות חפציות, מזכרים בעניין פעולות חקירה - המהווים חומר חקירה - ובין עיבוד וריכוז של חומר כזה או התכתבויות פנימיות - שאינם מהווים חומר חקירה. לעומת זאת, מידע בדבר פעולות החקירה שבוצעו מהווה חומר חקירה שלנאשם זכות לעיין בו." (שם, בפסקה 7. ההדגשות הוספו)

21. התרשומת הפנימית נועדה, אפוא, לאפשר לרשויות לדון על חומר החקירה, לסכם אותו, לתכנן מהלכי חקירה או לחשוב על חומר החקירה מבלי שמחשבות והרהורים אלה יועברו לעיונו של הנאשם.

22. עמדת הנאשמים, לפיה ציר הזמנים האמור צריך היה לעבור לידי המאשימה ולהיכלל ברשימת החומר, עומדת בניגוד גמור לרציונל זה. כיום יש לנאשמים טענה ספציפית ביחס למהלכי חקירה שנקטו או לא נקטו ביחס לעדותו של עד המדינה פילבר. זוהי טענה פרטנית שלאורה פתוחה להם הדרך לבקש מכוחו של סעיף 74 לחסד"פ מסמכים כאלה ואחרים, כפי שאכן עשו. אין בכך כדי להפוך כל רישום או סיכום שעשה לעצמו חוקר לחלק מרשימת החומר כדי שההגנה תוכל להתחקות אחר הלך המחשבה שלו בזמן אמת. זוהי בדיוק התוצאה שאותה ביקשה הפסיקה למנוע, באמצעות ההגנה על התרשומות הפנימיות והחרגתן מגדריו של חומר החקירה.

23. ואכן, משמעות טענתם הגורפת של הנאשמים היא כי כל טיוטת חקירה שכתב חוקר לעצמו בטרם חקר, כל מייל שנשלח ביחידה החוקרת אגב החקירה או כל תרשומת שחוקר רשם לעצמו במחברת אגב החקירה – צריכים היו להירשם ברשימת החומר. קבלתה של עמדה גורפת כזו תייצר, בהכרח, אפקט מצנן שימנע דיון חופשי ביחידה החוקרת ויפגע ביכולתה לעבד את חומרי החקירה ולהכווין את החקירה בצורה נכונה ואפקטיבית. נשים את עצמנו בנעליה של חוקרת משטרה ששוקלת אם לשלוח מייל לחוקר אחר, ביחס להתלבטויות או מחשבות שיש לה על התפתחות החקירה בתיק. אם תדע החוקרת שכל בדל מחשבה שלה ייחשף בפני ההגנה, וייתכן גם שיועבר לידיה, האם תשלח את המייל הזה או תמנע משליחתו? נראה שהתשובה ברורה וזו בדיוק התוצאה שאותה ביקשה הפסיקה למנוע.

24. יתרה מזו – המאשימה סבורה כי העובדה שציר הזמנים האמור לא נכלל ברשימת החומר לא הסבה לנאשמים כל נזק. לנאשמים ולבאי כוחם עומדת האפשרות לנתח את חומרי החקירה בעצמם; ליצור בעצמם לוחות זמנים ולהסיק מסקנות ביחס לשאלה אם נתונים גולמיים מחומר החקירה מתיישבים עם עדותו של עד מסוים אם לאו. כך הם אכן עשו, למשל, בעדותו של עד המדינה פילבר. ציר הזמנים, שהוא סיכום של חוקר על בסיס נתונים קיימים, לא היה יכול להועיל משום שממילא, לא ניתן היה לבסס עליו ממצאים, כפי שכבר הוסבר לעיל.

עמדות האזנות סתר ופעולות חקירה הנוגעות לעיתון "ישראל היום"

25. באשר לטענה בדבר עשרות עמדות האזנות סתר שלא גולו להגנה (ס' 8 להודעה המשלימה לבקשת ההגנה), הרי שטענה זו אינה נסמכת על בסיס עובדתי של ממש. בניגוד לאמור בהודעה המשלימה, העדה מיכל עילם (להלן: "העדה") לא העידה על קיומם של עשרות צווי האזנות סתר. ההפך הוא הנכון – במהלך עדותה היא חזרה ואמרה שאינה זוכרת את הדברים כי מאז האירועים חלפו שנים רבות שבהן היא אינה שוטרת פעילה, וכי היא הותירה תקופה זו מאחוריה. העדה לא זכרה אף גורם בתיק זה שבוצעה לו האזנות סתר, ואף לא זכרה את שני צווי האזנות הסתר שהוצגו לה. ב"כ נאשם 1 ביקש שוב ושוב לעשות עם העדה אומדן של מספר צווי האזנות הסתר שהוצאו בתיק, והעדה ענתה שהיא אינה זוכרת את הדברים, ועל-כן אינה יכולה לערוך אומדן שכזה. לאחר שאלות חוזרות ונשנות נתנה העדה הערכה רחבה מאוד בנוגע למספר הפעמים שהייתה בבית המשפט הנכבד בתיק זה תוך כדי הסתייגויות מרובות. נוסף על כך, בשלב החקירה החוזרת הציג ב"כ המאשימה בפני העדה, כי בחומר שהתקבל בתיק מצויים רק שני צווי האזנות סתר, והעדה אמרה שעובדה זו מלמדת על כך שלא ניתן לסמוך על זיכרונה בעניין:

"כב' השופט משה בר-עם: את יכולה לשנות מתשובתך לאור הנתון הזה? על פי זיכרוןך?
ת. אני לא זוכרת וזה רק מראה כמה לא כדאי להסתמך על הזיכרון שלי"
(פרוטוקול הדיון 31.12.2025, עמ' 52,820).

26. גם לגופו של עניין טענת הנאשמים פשוט אינה הגיונית. האזנות סתר אינה מבוצעת על-ידי גורם יחיד, והיא מותירה חתימה דיגיטלית, שכן היא נקלטת ומתועדת במערכות ממוחשבות שבעבודה עליהן מעורבים משקלטים, מתמללים ועוד. האפשרות כי גורמי משטרה רבים חברו כדי להסתיר לא פחות מעשרות עמדות האזנות סתר היא מופרכת, שלא לומר קונספירטיבית. היא אף מאולצת לחלוטין כשהיא מבוססת על עדות של עדה שמסרה דברים מסויגים ביותר ושהעידה על עצמה כי היא אינה זוכרת אותם כלל.

27. הטענה בדבר הסתרה של עשרות צווי האזנות סתר הינה מוקשית. צו האזנות סתר ניתן על-ידי נשיא או סגן נשיא של בית משפט מחוזי שהתקיים בפניו דיון, ונרשם בעניין פרוטוקול. הבקשה מוגשת בחתימת שני קצינים בדרגות בכירות במשטרה, ונלווים לה נימוקים ונספחים. לכן, הטענה כי הוצאו עשרות צווים שכאלה במחשכים ולאחר מכן הועלמו מכלל הגורמים הנוגעים בדבר היא מחשבה מרחיקת לכת ומופרכת.

28. על כל פנים, המאשימה פנתה למשטרה על-מנת שייעשה בירור נוסף אודות צווי האזנות סתר. למאשימה נמסר כי לאחר בירור מול כל הגורמים שיש להם נגיעה להוצאה ולביצוע בפועל של צווי האזנות סתר, לרבות בדיקה במערכות הממוחשבות הרלוונטיות, עלה כי בחקירת הפרשות שנחקרו ביאח"ה בעניין נאשם 1 לא הוצאו צווי האזנות סתר, זולת שני הצווים בעניינו של נתן אשל אשר פורטו ברשימת כל החומר ונמסרו להגנה כחומר חקירה.

29. עם זאת, כדי להפיג כל חשש ובעקבות הערה בדיון של אחד מחברי ההרכב הנכבד כי לצווי האזנות סתר יש תיעוד בבתי המשפט שהוציאו אותם, המאשימה לא תתנגד לכל בקשה או צו המופנים לבית המשפט המחוזי (מרכז), בהתאם לשיקול דעת בית המשפט הנכבד, הגם שהמאשימה לא רואה הצדקה לכך, לאור האמור בתגובה זו.

30. עוד טענו הנאשמים בסעיף 8 להודעה המשלימה לבקשתם כי שיחה קונקרטית שנקלטה בעמדת האזנת סתר לא פורטה בפלטי ההפקה שנמסרו להם כשיחה רלוונטית או נוגעת. הנאשמים טענו כי מחקירת העדה עולה כי שיחה זו היא שיחה רלוונטית, שכן היא הועברה לעדה, והיא התייחסה אליה בנימוקים להוצאת צו האזנת סתר ביחס לטלפון הקווי של נתן אשל.

31. בהתאם לפסיקה, סיווג השיחות מעמדת האזנת הסתר נעשה לאחר סיום החקירה ואל מול האמור בכתב האישום. השיחה עליה חקרה ההגנה את העדה, ואליה התייחסה בהודעה המשלימה לבקשה, סווגה כלא רלוונטית. על-כן, בהתאם לדין, שיחה זו לא נכללה בפלטי ההפקה שהועברו להגנה. ב"כ נאשמים 1-3 למדים על תוכן השיחה מתוך נימוקים לצו האזנת סתר בעניינו של נתן אשל שהועברו אליהם. מנימוקים אלה עולה כי בשיחה זו ביקש נתן אשל מאדם שהתקשר אליו לטלפון הנייד להתקשר אליו לטלפון נייד. מדברים אלה עולה כי תוכן זה אינו רלוונטי לעובדות כתב האישום.

32. באשר לפעולות חקירה שונות בנוגע לעיתון "ישראל היום", ובכלל זה מידע גלוי, ידיעות מודיעיניות, צווים ועוד (ס' 8 להודעה המשלימה לבקשת הנאשמים) – המאשימה תציין כי בקשת ההגנה בעניין זה היא כללית ובלתי מפורטת, וניסוחה מקשה לבחון את הבקשה לגופה. אף על פי כן, יצוין כי המאשימה אינה מכירה צווים שהוצאו בעניין העיתון "ישראל היום", וכי דברים אלה גם לא עלו מתוך דברי העדה. בכל הנוגע לידיעות מודיעיניות, הרי שבכפוף לתעודת חיסיון, תוכן ידיעות אלה גולה להגנה עם הגשת כתב האישום, לרבות ידיעות שהתייחסו לעיתון "ישראל היום". בכל הנוגע למידע גלוי, הבקשה אינה ברורה, וממילא לא מוכרת למאשימה כל פעולת חקירה בעניין שלא גולתה להגנה. בכל הנוגע למילה "ועוד", תציין המאשימה כי בחומר החקירה שהועבר להגנה יש ראיות הנוגעות לעיתון "ישראל היום", כגון חקירת העורך של העיתון, חקירת הבעלים של העיתון ודו"חות של צוות החקירה בנוגע לעיתון, למשל ביחס למספר העותקים בו הופץ בימים שונים.

מסמכי מחלק הערכה ומסמכי צס"מ

33. בסעיף 5(ד) לבקשה מבקשים הנאשמים לקבל לידיהם "מסמכים רבים – כולל דו"חות תובנות" שנערכו בצס"מ והועברו "לגורמים שונים ביחידה החוקרת". בדומה, הם מבקשים לקבל מסמכים שהופקו על-ידי מחלק הערכה, ובהם ניתוח חומרי ראיות, ניתוח חומר מודיעיני ועוד, לרבות מסמכים שערכה העדה מיכל עילם וכל מסמכי ההערכה, כלשונם (ס' 4-8 להודעה המשלימה).

34. דו"חות תובנות כשם כן הם: הם כוללים **תובנות, מחשבות ומסקנות** ביחס לחומרי הגלם שנאספו בתיק. בדומה, מסמכי הערכה הם מסמכים שבהם עובדת משטרה **מעריכה** את חומר הראיות וחומרי מודיעין. על-כן, חומרים אלה אינם מתעדים פעולת חקירה, וכשלעצמם הם רק עיבוד של חומר קיים (בין אם הוא חומר ראיות ובין אם לאו), ומכאן בהגדרה, **חומרים אלה אינם חומר חקירה**.

35. לא רק זו אלא אף זו: חומרים כאלה אינם צריכים להימצא ברשימת כל החומר. מדובר בניירות עבודה פנימיים של גורמי מודיעין והערכה במפלג המודיעין ביחידה החוקרת, ולא בחומר שנאסף על-ידי היחידה החוקרת בתיק החקירה עצמו, וגם לא ברישום המתעד פעולת חקירה. חומרים שכאלה כלל לא עוברים לתיק החקירה, והם שקולים לתכתובות, טיוטות וסיכומים שחוקר מכין לעצמו כהערכות לחקירה, כדי לעדכן את מפקדיו או לחוות דעת על אודות חומר הראיות שנערכת על-ידי שוטר או תובע. חומרים שכאלה אינם נכללים בשגרה ברשימת כל החומר.

36. נשוב ונזכיר: תכליתה של רשימת כל החומר היא לאפשר להגנה לאתגר את שיקול הדעת של רשויות התביעה בדבר סיווגו של חומר החקירה ולאתר ראיות שיכולות לסייע לה בהוכחת טענותיה. אולם, כפי שכבר אמרנו, כאשר מדובר במסמך הערכה המנתח חומר קיים, אין כל צורך בהכללתו ברשימה, שכן מסמכים שכאלה בהגדרה לא יכולים להוות חומר חקירה. כך, משום שלאופן בו גורם משטרתי העריך חומרים, בין אם מדובר בראיות ובין אם בחומרי מודיעין, אין שום רלוונטיות למשפט. הגורם היחיד שיעריך את הראיות שהובאו ויבאו בפניו במהלך המשפט הוא בית המשפט הנכבד, והערכתו שלו היא היחידה בעלת רלוונטיות לעניין. מכאן שלא היה מקום לכלול מסמכי תובנות של הצס"מ או מסמכי הערכת ראיות של העדה מיכל עילם, או של כל גורם אחר במשטרה, ברשימת כל החומר בתיק זה.

37. זאת ועוד – ככלל, למעט חריגים, מסמכי הצס"מ ומסמכי ההערכה האמורים לא הועברו למאשימה. בקשתם של הנאשמים לכלול מסמכים אלה ברשימת החומר נטענה באופן כללי וגורף, ומבקשתם עולה כי למעשה, היא רק צעד ראשון בדרך לבקשה לקבל את המסמכים עצמם, מכוח סעיף 74 לחסד"פ. מדובר – כהגדרת הפסיקה – ב"מסע דיג (Fishing expedition) בלתי מסוים ובלתי ממוקד מתוך תקווה ספקולטיבית שמא ימצא בחומר המבוקש דבר מה העשוי לסייע להגנה" (בש"פ 85000/14 פאהום נ' מדינת ישראל, פס' 12 (28.12.2014)). הנאשמים אינם טוענים כי המסמכים הללו דרושים להם לצורך הוכחת טענת הגנה מסוימת, והם לא הציגו ולו הסבר כללי לעניין הרלוונטיות של מסמכי ניתוח והערכה פנימיים שנערכו ביחידה החוקרת ומתייחסים לחומר גלם הקיים ברשותם. גם מן הטעם הזה, אין להיעתר לבקשתם.

דו"ח שצוין במזכר נ/3333; מזכרו של החוקר רון סולומון; חוות דעת מומחה איכונים

38. בסעיף 5(ג) לבקשה טוענים הנאשמים כי היה מקום לכלול ברשימת החומר דו"ח שנערך ביאל"כ ושעליו התבסס החוקר חבקיין במזכרו שסומן נ/3333. יובהר, כי דו"ח זה אינו כולל את מחקרי התקשורת הגולמיים המצויים בחומרי החקירה אלא הוא נייר עבודה פנימי של הצס"מ שמתייחס לנתונים שעולים ממחקרי תקשורת ומנתח אותם. אין מדובר, אם כן, בחומר שנאסף על ידי היחידה החוקרת בתיק החקירה עצמו וגם לא ברישום המתעד פעולת חקירה; אלא בניתוח של חומר גלם קיים, כפי שכבר הוסבר. חומרים כאלה אינם נכללים בשגרה ברשימת כל החומר, וככלל, לא מועברים לפרקליטות. אמנם, קיימים מקרים שבהם המאשימה מבקשת לקבל דו"ח הכולל עיבוד של המחת"קים על-מנת לייתר חוות דעת מומחה ולהנגיש את הנתונים העולים מהמחת"ק לבית המשפט. לא כך אירע בענייננו, שבו הדו"ח מושא הבקשה, כמו דו"חות אחרים המנתחים את מחקרי התקשורת והאיכונים, לא נכלל ברשימת החומר ולא הועבר למאשימה; אלא המאשימה פנתה לקבלת חו"ד מומחה לצורך ניתוח נתוני התקשורת והנגשתם.

39. במקרה הספציפי, הדו"ח האמור לא הועבר למאשימה מלכתחילה וגם לא נכלל ברשימת החומר. לבקשת ההגנה, פנתה המאשימה למשטרה וקיבלה **לראשונה** את הדו"ח האמור לידיה. משהתברר למאשימה כי הדו"ח כולל, בין היתר, התייחסות לצווים שלא נכללו בחומר החקירה בתיק, היא עדכנה על כך את הנאשמים באמצעות הפרפראזה שמסרה להם. הפרפראזה כוללת את המידע שנכלל בדו"ח ואינו מצוי בחומר החקירה בתיק. על פי המידע שנמסר למאשימה, מדובר בצווים שהוצאו במסגרת פרשות אחרות שנחקרו ביאל"כ. יתר הנתונים המופיעים בדו"ח מצויים בחומר החקירה (ראה לעניין זה גם עמדת הנאשמים בסעיף 20 לבקשתם מיום 12.1.2026, בה הם מציינים כי חלק מהצווים שצוינו בפרפראזה מצויים בתיק). בנסיבות העניין, המאשימה תבקש ממשטרת ישראל את צווי המחת"ק שלא נכללו בחומר החקירה בתיק ואת התוצרים הספציפיים שאליהם התייחס הדו"ח על מנת להעבירם לידי הנאשמים.

40. עם זאת, המאשימה מתנגדת להעברת הדו"ח בשלמותו לידי ההגנה. כאמור לעיל, מדובר בנייר עבודה שהוא עיבוד וניתוח פנימי. ניירות כאלה אינם בגדר חומר חקירה בתיק. המאשימה אינה סבורה כי יש לגלות את זהותו של עורך המסמך; וגם סבורה כי אין כל בסיס לבקשת ההגנה לקבל לידיה את הבקשה שבעקבותיה נערך הדו"ח האמור. גם מסמך זה הוא נייר פנימי, שמטרתו ניהול החקירה, הכוונתה ומיצוי תובנות מחומרים קיימים, והוא מתעד התנהלות פנימית של היחידה החוקרת. מסמך זה אינו חומר חקירה בתיק, ואין להגנה זכות לעיין בו. המאשימה תוכל להעמיד לעיון בית המשפט את דו"ח האיכונים המלא לצד הפרפראזה.

41. באשר למזכרו של החוקר רון סולומון נ/4515, הנאשמים עצמם מציינים שעם העברת המזכר **בשנת 2020** תוקנה רשימת החומר ולהגנה הועברה רשימה מעודכנת (עמ' 4, סעיף 5(ד) סיפה לבקשה). על רקע זה, טענתם בדבר צורך בעדכון רשימת החומר בהקשר זה אינה ברורה. לא למותר לציין כי לו סברו הנאשמים בזמנו כי רשימת החומר המעודכנת שהועברה אליהם לוקה בפגם כלשהו, הם היו יכולים להעלות את טענותיהם בעניין זה במועד קבלת הרשימה והמזכר, **ולא בחלוף חמש שנים ומחצה**. מכל מקום, בניגוד ליתר המסמכים בהם עוסקת הבקשה, מזכר זה מתעד פעולת חקירה – להבדיל מניירות עבודה שכוללים **ניתוח** של חומרי הגלם – ולכן הוא הועבר להגנה, וגם נכלל ברשימת החומר.

42. גם חוות דעת מומחה האיכונים המוזכרת בסעיף 5(ג) לבקשה אינה חומר שנאסף או נרשם על-ידי היחידה החוקרת, כי אם חוות דעת שנערכה לאחר הגשת כתב אישום ולאחר פניה של הפרקליטות למומחה ונמסרה להגנה, על-פי דין. גם בהקשר זה, אין זה ברור מדוע מעלים הנאשמים את טענותיהם ביחס לאי-הכללתה של חוות הדעת רק עתה, ומה התועלת שתצמח להם מהוספת שורה לרשימת החומר שמציינת את קיומה של חוות הדעת, בהינתן שחוות הדעת עצמה מצויה בידיהם כבר שנים ואף הוגשה בהסכמה לתיק בית המשפט.

סוף דבר

43. הדוגמאות שהובאו על-ידי הנאשמים כדי לבסס את טענתם בעניין פגמים שנפלו ברשימת החומר אינן מבוססות ואין בהן כדי להניח תשתית לטענה הרחבה יותר בעניין זה. גם הטענה הכוללת כאילו מדובר ב"דוגמאות שהצטברו מהעת האחרונה" וכי לאורך השנים "הוכח שוב ושוב כי רשימת החומר אינה עונה על דרישות החוק והפסיקה" – נטענה בעלמא, וככזו, לא ניתן לקבל אותה. על רקע דברים אלה, טענת הנאשמים כאילו נמנעה מהם האפשרות לבצע בקרה ופיקוח על מסמכים שהיו אמורים להיות מועברים לעיונם – פשוט אינה נכונה, וכך גם הטענה כאילו נגרם להם נזק כלשהו בהקשר זה. כאמור, בקשתם הרחבה והגורפת של הנאשמים עומדת בניגוד לרציונל שמכוחו יצרה הפסיקה הגנה על תרשומות פנימיות, וככזו, אין להיעתר לה.

44. לאור כל האמור לעיל, בית המשפט הנכבד מתבקש לדחות את בקשת הנאשמים.

יהודית תירוש
משנה לפרקליט המחוז
פרקליטות מחוז ת"א
(מיסוי וכלכלה)

יהונתן תדמור
משנה לפרקליט המדינה
(אכיפה כלכלית)

ג' בשבט התשפ"ו, 21 בינואר 2026